

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 38512/08
Emre ÇALIKOĞLU / Türkiye

Başkan

Ksenija Turković,

Yargıçlar

Robert Spano,

Jon Fridrik Kjølbro

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Abel Campos*'un katılımıyla 13 Ekim 2015 tarihinde, Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'yi ("Sözleşme"), Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ve bu görüşlere başvuran tarafından cevaben sunulan görüşler ile yukarıda belirtilen 7 Ağustos 2008 tarihinde sunulan başvuruyu dikkate alarak, yapılan müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

Başvuran, Emre Çalıkoğlu 1968 doğumlu bir Türk vatandaşı olup, İstanbul'da ikamet etmektedir. Başvuran İstanbul Barosu'na bağlı Avukat C. Gökdoğan tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekilde, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Başvuran, 13 Nisan 2004 tarihinde, 1999 yılının Kasım ayında gözaltına alınmasından sorumlu olan polis memurları hakkında kötü muamele nedeniyle şikâyetinde bulunmuştur.

Dokuz polis memuru, 22 Eylül 2004 tarihinde, kötü muamele nedeniyle suçlanmıştır. Söz konusu polis memurları hakkındaki dava, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi önünde açılmıştır.

Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, 28 Aralık 2005 tarihinde, suçlanan polis memurları hakkında beraat kararı verilmiştir. Başvuranın gözaltında bulunduğu sırada kötü muameleye maruz kaldığının tespit edilmiş olmasına rağmen, ağır ceza mahkemesi hâkimleri, bu tür muamelelerde bulunan kişilerin, suçlanan polis memurları olduğunu gösterir somut deliller mevcut olmadığını kaydetmişlerdir. Nitekim ağır ceza mahkemesi hâkimleri, başvurana iddia edilen muamelelerde bulunulduğu sırada, olaya dâhil olan polis memurlarını görsel olarak teşhis edemeyecek şekilde gözlerinin bağlı olduğunu; bunun yanı sıra, seslerinden de kendilerini tanıyamadığını ve yine aleyhte tanıkların ifadelerinin de ilgili şahısların kimliklerinin tespit edilmesine imkân vermediğini tespit etmişlerdir.

Yargıtay, 9 Mayıs 2007 tarihli kararıyla, başvuranın temyiz başvurusunu reddetmiştir. Karar, 27 Haziran 2007 tarihinde, Ağır Ceza Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nde dava dosyasına eklenmiştir. Başvuranın avukatı kararı bizzat elden teslim alarak, söz konusu karardan 14 Temmuz 2008 tarihinde haberdar olmuştur.

ŞİKÂyetLER

Başvuran, Sözleşme'nin 3, 5 ve 13. maddelerini ileri sürerek, gözü altında bulunduğu sırada kötü muameleye maruz kalması ve sorumlu kişilerin tespit edilmesine ve mahkûm edilmesine imkân verebilecek etkin bir başvuru yoluna sahip olmaması nedeniyle şikâyet etmektedir. Daha geniş bir ifadeyle, başvuran, suçlanan polis memurları hakkında beraat kararı verilmesinden yakınmaktadır.

Öte yandan başvuran, bir vakfa üye olması nedeniyle, Sözleşme'nin 14. maddesi anlamında, ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmektedir. Bu bağlamda başvuran, kendisiyle ilgili davada, Yargıtay'ın, ifade tutanağını imzalayan polis memurlarının kötü muamelelerden sorumlu olmadıklarını değerlendirerek, alışıl gelmeyen bir yaklaşım izlediğini ileri sürmektedir. Ayrıca başvuran, Yargıtay'ın bu yaklaşımında, Sözleşme'nin 6. maddesinden doğan haklarının ihlalinin söz konusu olduğu kanısındadır.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME

Başvuran, gözü altında bulunduğu sırada kötü muameleye maruz kalması ve sorumlu kişilerin tespit edilmesine ve mahkûm edilmesine imkân verebilecek etkin bir başvuru yoluna sahip olmaması nedeniyle şikâyet etmektedir. Başvuran, Sözleşme'nin 3, 5, 6, 13 ve 14. maddelerinin ihlal edildiğini iddia etmektedir.

Hükümet, altı aylık süreye riayet edilmemesi yönünde bir itiraz ileri sürmektedir. Hükümetin kanaatine göre, başvuranın, Yargıtay kararının Ağır Ceza Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nde 27 Haziran 2007 tarihinde dosyaya eklenmesinin ardından altı ay içinde başvuruda bulunması gerekirdi. Oysa, başvuranlar, söz konusu tarihten bir yılı aşkın bir süre sonra başvuruda bulunmuştur. Hükümet, başvuranın veya avukatının, söz konusu

mahkemenin Yazı İşleri Müdürlüğü'nde kaydedilen, iç hukuktaki kesinleşmiş kararın bir örneğine daha önce erişmek için daha fazla özen göstermesi gerektiği kanısındadır.

Başvuran, Yargıtay'ın kararını kendisi ya da avukatı hazır bulunmadan verdiğini dile getirmektedir. Başvuran, avukatının yargılamanın sona erdiğini öğrenmesine müteakip söz konusu kararın bir örneğini talep ettiğini eklemektedir.

Mahkeme, altı aylık süre kuralına riayet edilmemesi sorunuyla ilgili olarak, mevcut davadakine benzer olay ve olgular ile şikâyetlerle ilgili davalar kapsamında daha önce karar verme fırsatı bulduğunu hatırlatmaktadır (bk. birçok karar arasında, *Mureşan/Romanya* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 31530/05, §§ 12-13, 22 Haziran 2010, *Aşıcı/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 6778/04, 23 Şubat 2010, *Özpolat/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 39200/02, 21 Kasım 2006, *Levent Öztürk/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 8428/02, 10 Ekim 2006; *Yavuz ve diğerleri/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 48064/99, 1 Şubat 2005 ve bu kararda yer alan atıflar). Söz konusu davalarda, Mahkeme, altı aylık sürenin başladığı tarihi tespit etmek amacıyla, Yargıtay kararının ilk derece mahkemesi kalemine verildiği tarihi dikkate almıştır.

Somut olayda, Yargıtay'ın – iç hukuktaki kesinleşmiş kararı teşkil eden – 9 Mayıs 2007 tarihli kararı, başvurana ya da temsilcisine tebliğ edilmemiştir. Karar, 27 Haziran 2007 tarihinde, Ağır Ceza Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nde bulunan dava dosyasına eklenmiş ve böylelikle, tarafların erişimine sunulmuştur. Başvuran ve avukatı, söz konusu tarihten itibaren, Yargıtay kararının bir örneğine erişebilirdi.

Mevcut başvuru iç hukukta kararın kesinleşmesinden bir yıl üç ayı aşkın bir süre sonra ve söz konusu kararın Ağır Ceza Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü'ndeki dava dosyasına eklenmesinden bir yıl bir ayı aşkın bir süre sonra yani 7 Ağustos 2008 tarihinde yapılmıştır. Mahkeme, başvuranın

karardan 14 Temmuz 2008 tarihinde haberdar olduğunu ileri sürmesi halinde, ulusal mahkemeler önündeki yargılamayı takip etmenin ve iç hukuktaki kesinleşmiş kararın bir örneğini daha önce elde etmenin başvuranın ya da avukatının görevi olduğu kanısındadır.

Kuşkusuz Mahkeme, daha önce, yargılanabilir kişinin, kendisine tebliğ edilmemiş bir kararın bulunup bulunmadığını her gün gelerek teyit etmekle zorunlu tutulamayacağına karar vermiştir (*Papageorgiou/Yunanistan*, 22 Ekim 1997, § 32, *Karar ve Hükümler Derlemesi* 1997-VI). Bununla birlikte, başvuranın kararın bir örneğini elde edebileceği tarih ile başvuruda bulunduğu tarih arasında geçen sürenin eleştiriye mahal verdiği kanaatindedir. Başvuranın herhangi bir girişimde bulunmadığı, yaklaşık bir yıl bir ay süren, nispeten uzun bir dönem söz konusudur. Dosyadan, ilgilinin ya da avukatının, yargılamanın sonucundan bilgi edinmek ve gerektiği takdirde, uygun zamanda, iç hukuktaki kesinleşmiş kararın bir örneğini elde etmek için Ağır Ceza Mahkemesi önünde herhangi bir girişimde bulunmadığı anlaşılmaktadır (yukarıda anılan *Yavuz ve diğerleri* kararı ve *Tepe (Avcı)/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 34786/04, 30 Eylül 2008).

Mahkeme, yukarıda belirtilenler ışığında, başvuranın temyiz başvurusunun sonucuyla ilgili olarak bilgi edinmekte ve Yargıtay kararının bir örneğini almakta geç kalmasının kendi ihmalinden kaynaklandığı kanısına varmaktadır. Mahkeme, bu sonuçtan ayrılmak için bir gerekçe görmemektedir.

Dolayısıyla Mahkeme, Hükümet'in itirazını kabul etmektedir: başvuru vaktinden sonra sunulmuş olup, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; 5 Kasım 2015 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Abel Campos
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Ksenija Turković
Başkan